

„EDINOST“
Izda se trikrat na teden v šestih izdanjih ob torekah, četrtekah in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerje pa ob 7. uri večer. — Obojke izdanje stane: za eno leto . . . 1.—, za dve leti . . . 2.—, za tri leta . . . 3.—, za štiri leta . . . 4.—, za pet let . . . 5.—, za šest let . . . 6.—, za sedem let . . . 7.—, za osem let . . . 8.—, za devet let . . . 9.—, za deset let . . . 10.—. Naročnik je plačevali naprej na zbiranje brez priložne naročilnice se sprava na ozira.

Pesmišne številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 avt., izven Trsta po 4 avt.

EDINOST

Oglas se računa po tarifi v petito; za naslove s debelimi črkami se plačuje precej, kolikor obsega navadnih vrst tisk. Poštne, osmrtice in javne zahvale, da mači oglasi itd. se računajo po pogodi. Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ulica Cassana št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljstvo ulice Molino pisane hšt. 3, II. nadst. Naročnino in oglase najplačevati leče Trst. Odprte reklame sije se preste poštnino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

1897 edinosti je 1898.

Računi tržaške okolice.

Govoril v mestnem svetu tržaškem svet. Ivan Gorjup dne 17. marca 1898.

(Dalje.)

Pod naslovom „Sale di lavoro“ (delavnice) je v izkaznem računu znesek 18000 gld. iz raznih ustanov. Te ustanove so za vsa občina in ne samo za mesto, dočim mestno računovodstvo stavlja v račun le stroške samo za okoličane, preskrbljene v teh delavnicah, z zneskom gld. 5.015.

Pogrebne takse se plačujejo tudi za okoličane, ki se pokopavajo na grobišču sv. Ane, dočim mestno računovodstvo ne stavlja nikak aktivna na ta naslov. In vendar gre tu za prebivalstvo nad 20000 duš. — Največa diferenca v računu pa se kaže v dejstvu, da mestno računovodstvo za prebivalstvo med pomeirjem mesta in užitninsko črto računa davek na užitnine šle po 5 gld. 37 nvč. na vsako glavo, dočim računa za meščane po 8 gld. 69 nvč. To bi bilo mogoče le v slučaju, da so v mestu vsi bogati, a v okolici vsi ubogi. Ali, žal, kakor v vseh drugih mestih sveta, tako so tudi v Trstu večina prebivalcev manje imoviti delavci, obrtniki itd. In če računamo, da se v mestu pečiva več piva, nego vina ter da je v okolici ravno narobe, a da je za vino plačevati veliko več užitnine, nego pa za pivo, morale bi se za vse prebivalce v užitninski črti — okoličane in meščane — kalkulirati jeden sam in isti kvocijent, to pa tem bolj, ker vsi, bogati in ubogi, bivajoči v notranjosti užitninske črte, morajo plačevati isto in jednako užitnino. Ne, kmetje, ki pridelujejo vino v užitninski črti, morajo v resnici dvakrat plačati užitnino. Prvikrat za pridelek, drugikrat pa, ko pijejo vino v gostilni. Ako računamo — kar je jedino pravično — za okoličane, bivajoče v užitninski črti, kvocijent gld. 8.69, namesto gld. 5.37, kaže se nam diferenca gld. 79.732.44, ku-

tera sama že manjša za polovico deficit okolice, kakor ga je izračunalo mestno računovodstvo.

Sedaj hočem napraviti nekoliko opazk o stroških, ki jih je speštovano mestno računovodstvo naračunalo okolici.

K naslovu „vzdrževanje cest v okolici“ moram opaziti, da večina teh cest niso za okoličane, ampak so ceste, ki vodijo iz drugih pokrajin v mesto tržaško. Vzdrževanje teh cest ni stvar okolice, ampak vse občine-pokrajine, v sled česar bi spadal na okolico, po številnem razmerju vsega prebivalstva, le peti del dotičnega zneska.

Širjenje ceste proti Miramuru ne zanima okolice in res ne morem umeti, kako je mogla priti mestnemu računovodstvu ideja, da je veliki znesek za širjenje te ceste naložila izključno le okolici.

Tu moram pripomniti, da ceste, ki služijo izključljivo okoličanom, kakor poti na polja, se jake slabo vzdrževane in zelje, ki se izrekajo mnogokrat po zboljšanju teh cest, se ne počevajo nimale od mestnega magistrata in tega mestnega sveta. Navedel bi lahko mnogo izglede, pa nečem, ker vem, da ne koristi nič.

(Zvršetak pride.)

Deželni zbor istrski.

XVII. seja dne 26. februarja 1898.

(Dalje.)

O 10. točki predlogov večine, zahtevajoči, da se iz mesta pazinskega premesti hrvatska šola kam drugam, je spregovoril posl. dr. D. Trinajstić nastopno:

Visoki zbor! Meni ni namen, da bi branil vlade pred napadi, ki se prihajali nanjo od one strani te visoke zbornice, kajti z naše strani bi imeli izreči mnogo več in težjih pritožb ravno v šolskem pogledu. Moj častni tovariš g. Kompare

spanec je zapiral oči, usta so dihalo vročnico. Na sredi dvorane se se še zvišali samo trije pari, petem dva, potem nobeden več. Ob stenah je zmanjkalo stolov za zaspane moške; ženske so si s paljačami hladile utrujena lica in zevajoča usta.

Naposled je utihnila godba in ker se ni razgovarjal nihče, je v dverani nastala tišina. Svede se ugaševale, iz nekaterih svetilk se je valil gost dim.

„Nemara pride gospoda na čaj?“ oglasil se je gospodar z hrupnim glasom.

„Spat... spat...“ mu je bil odgovor.

„Sobe za gospe in gospode se pripravljene“, je dedal prizadevaje si, da bi bil uljuden, navzlic zaspanosti in nahu.

Pe teh besedah so se dvignile z zof in naslanjačev najpeprej starejše, potem mlajše gospe ter s šumom jele zapuščati salen, ovijaje se v atlasove ogrtače in odvrčaje lica od oken. Po kratkem je bil salon prazen, v daljnih sobah pa je nastal trušč. Potem so se začeli na dverišču moški glasovi, stopanje po stopnicah navzgor, a potem je utihnilo vse. Godci so že zapustili oder; ostalo je samo nekoliko podstavcev ter stari basist, žid, ki je spal, sklenivši roke čez trebuh svojega basa.

V salon, brenketaje s podkrami, je ustopil grajščak. Z motnim okom je pogledal po stenah ter rekel zevaje:

„Ugasni luči, Matevž... Odpri okna... Aaa. Nisi-li videl gospe?...“

je že predložil več takih pritožb, zbok česar s omejujem jaz na to, da obračam pozornost vaše samo na jedno točko predloženih resolucij; namreč na ozo točko, ki se tiče premeščenja hrvatske šole iz mesta pazinskega (na galerijah so kričali, ropetali, žvižgali in psvali „vleke“; predsednik je zvonil) G. poročevalec je rekel, da je bilo zasnovanje šole v Pazinu le ljubav, ki jo je storila c. k. vlada nam Hrvatom, in spezabil se je tolike, da nas je nazival ljubčke vlade. To je zares predrzovita trditve. Mi da smo ljubčki vlade, mi, ki zahtevamo od nje že nad 8 let, da nam v davčni občini pazinski, v Brežani, zasnuje hrvatsko šolo, kjer se dokazani vsi pogoji za ustanovljenje šole, a vendar po 8 letih še nimamo te šole. Jaz sem lanijskega leta predložil interpelacije v tem pogledu do c. kr. vlade, ali, žal, še danes nimam nikakega odgovora na to interpelacije. — Gosp. poročevalec pravi, da smo mi ljubčki vladini, jaz pa pravim temu nasprotno, da je ena stranka, kateri pripada gosp. poročevalec, tako razvajena od vlade, da se že igra s to vlado in da vlada nima več tiste odločnosti, da bi pozvala to razbrzdano dete na red in vršenje zakonov!

Potreba hrvatske šole v mestu pazinskem se je dokazala že tedaj, ko se je ustrojila ta šola, in sedaj ne bi trebalo niti pečati se s tem (Na galeriji isti prizori; predsednik je zvonil) Kakor je povdarjal že gosp. svetnik vlade, je ta šola že sistemizirana in proti sistemiziranju iste ni bil uložen nikak prigovor; vsake razpravljanje o tem bi bile torej brezpredmetne. Da pa dokažem, kako neutemeljena je ta resolucija, povedati hočem, da glasom zadnjih statističnih podatkov živi v Pazinu 1700 prebivalcev. V vsej davčni občini Pazin — kar spada namreč pod župnijo pazinsko — živi 1100 Italijanov; ako odbijemo to sveto od 1700, ostaja še vedno 600 Hrvatov, bivajočih v mestu pazinskem in ki imajo najmanj 60 do 70 svojih otrok, dolžnih zahajati

„Jasna gospa se v drugi sobi“, je odvrnil sluga, stoječi na pragu.

Grajščak se je obrnil ter odšel. Prehodel je vežo in ebendnico ter naposled obstal pred vratmi na kencu hodnika ter vprašal:

„Ali je doveljene?...“

„Presim“, je odgovoril ženski glas v sobi.

Grajščak je ustupil. Na zofi, pogrneni z atlasom, je sedela njegova žena, opravljena za ciganko. Oprala je roke ob naslanjač; glavo, ozaljšano z dijamantom, je pobošila nazaj ter se delala, kakor bi spala.

Grajščak je omahnil na drugi naslanjač ter rekel:

„Nu, posrečila se je zabava... Aaa!...“

„Kaj lepe“, je odvrnila gospa, naslanjaje si usta z roko.

„Gostje morajo biti zadovoljni.“

„Jaz mislim.“

Gospod je nekoliko zadremal, pa se oglasil vnovič:

„Veš, prodal sem posestvo.“

„Komu?“ je vprašala gospa.

„Hirschgoldu. On mi dá po dva tisoč dvesto petdeset rubljev za „vleke“. Aaa!...“

„Hvala Bogu, da enkrat vendar odidem od tod!“ je odvrnila gospa. „Ali so se že vsi razšli?“

(Pride še.)

PODLISTEK.

Prednja straža.

65

ROMAN.

Poljski spisal Boleslav Prus. Prevodil Podravski.

Kmet je udaril s pestjo ob mizo, da se je kar zakadilo po sobi.

„Mihi prezenó, ne pa mene!“ je zakričal Polk. „Ne ganem se odtod, ko bi imel tudi umreti, ko bi me razsekali na drobne kosce!... Daj zajutrek. Tako sem se razžlobil na te pasje brate, da še tebe nabijem, ako mi ne ugodiš. A ti Andrejček, zdirjaj po Ovčarja ter se vrni urne, kajti, ako vzamem jermen...“

Ob tej uri je v grajščini pogledale solnce v salen skozi razpoke in špranje. Na tlak, poteptan z opetniki, ter na nasprotno steno so padala pevesma bele svetlobe, odbijala se od zrkali, od pozlačen h okrajcev in leskečega se pohišja ter se razpršala po vsej prestorni sobi. Ob njih blesku je plamen sveč in svetilnic postal rumen in kalen. Lica gospej so obledela; okrog očes se se jim naredili sivi kolo arji, z razmršenih las je odpadel puder, na oguljenih suknjah so se prikazale luknje in šivi. Zlati pasovi magnatov so se spremenili v ponarejene, bogati žamet vogaljen manšester, bobrova podvleka v zajéje kože, srebrno orožje v pobeljen kositer. Godcem so omahnile roke, plešalcem otrpnile noge. Vse je bilo nekako pijano,

v šolo. V dokaz temu sklicujem se na deželni šolski svet, naj dokaže svojimi podatki, da v šole v Pazinu zahaja nad 60 otrok iz mesta samega. Jaz ne vem, kako bi imenoval to resolucijo, ki se že v drugič predlaga tej zbornici, in ne vem, kako ste jej mogli pritrditi. Mislim, da sem utemeljil zadostno, zakaj da mi ne meremo in nečemo glasovati za ta predlog. (Na manjšini: Živio!)

O 12. točki italijanskih predlogov, zahtevajoči, da se profesor Kežuh odstrani iz Kepra, utemeljeval je posl. prof. Mandić svoj protipredlog (točka IV. hrvatsko-slovenskih zahtev) tako-le:

Visoka zbornica! Mi člani manjšine spremljali smo smehljajem na ustnicah obširne porečile poročevalca šolskega odseka; spremljali smo je prezirljivim smehljajem, ker smo vedeli že naprej, da isti usuje na nas in na vse, kar je našega, vse sile zasramovanj in obrekovanj, ker je jednake obvezet od strasti in slobe. Mi smo že navajeni, da vsake leto slišimo od njega iste evadbe, ista obrekovanja proti našim šolam, učiteljem, duhovstvu in vsemu, kar je našega. Bili smo prepričani, da se bode držal tega načela tudi sedaj; in menili smo cele, da bi se izneveril samemu sebi, da bi se izneveril svoji minulosti, da bi zatajil svoj lastni „jaz“, ako ne bi postopal tako.

Jaz sem se bil namenil, da spragoverim obširneje o drugi resoluciji, da se potegnem za moža, ki točno in vestno vrši svojo dolžnost, za osebo, ki ni navzoča tu in se ne more braniti in na katero sta dvojica predgovornikov izrigala vsega in marsikaj. Toda ne storim tega, ker je izjavil odposlanec vlade, da se vodi disciplinarna preiskava. Ako bi hotel obširneje govoriti za profesorja Kežuha, pebil bi naj temelju podatkov, ki so iz najboljšega vira, vse proti njemu naperjene prostaške evadbe in obrekovanja; no, jaz opuščam to. Ker pa je izjavil vladni zastopnik v šolskih stvareh, da se je uvela disciplinarna preiskava le v stvari profesorja Kežuha — a moj predlog se glasi, da se izvrši preiskava tudi proti ravnatelju Markelju — želim jaz, da se raztegne ta predlog tudi na poslednjega in da se vnapreje v tem zmislu. (Na strani manjšine „živio“.) (Zvršitev pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 26. marca 1898.

Državni zbor. Z D n a j a nam pišejo dne 25. marca: „Dve seji zbornice sti misli se precej mirne. Nemci imajo dobrih prijateljev na visokih mestih in ti se najbrže pošepnili nemškimi poslancom, naj bode debri, sicer bi znale priti slabo zanje. Tako jim svetojejo tudi same novine iz rajha. Sicer pa so Nemci predložili sila najhij predlogov, o katerih vseh naj bi se razpravljale popred, nego o kateri-koli drugi stvari.

Sedaj se vrši razprava o izjavi ministerskega predsednika grofa Thuna. Vse stranke in strančice hečeje goveriti v tej razpravi, vsaka heče označiti svoje stališče nasproti vladi. Že jih je goverilo nekoliko v predčerašnji in včerašnji seji. Nijedna stranka se ni izjavila za vlado. Vsi predstavitelji strank soglašajo v tem, da iz izjave vladine ni razvidno, kako heče ista vladati ter da je hečeje soditi po nje delih in potem: podpirati ali ne-podpirati.

Poljaki in Čehi se izjavili — po njihovima zastopnikoma Engel in Jaworskem — da so njihova načela izražena v lanjski adresi. Njim gre v prvi vrsti za to, da se razširi avtonomija kraljestev in dežel. Njim se približuje tudi nemški katoliki. Le-ti se izjavili na usta barona Dipaulija, da s p a d a j o v v e č i n e. Sicer pa je Dipauli z jedne nogo med dragimi Nemci. On bi želel, da se jezikovne vprašanje reši potem zakona za vso državo, da bi se tako nehal glavni razleg propira med narodi, oziroma njihovi zastopniki. To želimo vsi, ali kako? o tem grede menenja navkriž. Kaker protivnik vladajoči stranki poljaki je govoril radikalni Malorus Okunievski. On ne želi razširjenja avtonomije, ker bi potem Poljaki — po njegovem menenju — še bolj tlačili Maloruse. Rekel je tudi, da je Badeni jako škedit državni ideji med gališkimi Rusi s tem, da lani ni dopustil maloruske deputacije pred Njeg. Velikanstvom.

Schönererijaneec Türk je težil, da so Nemci tlačeni. Nemci da bi morali obupati, ako bi ne bilo v Evropi velevlasti, od katere se avstrijski Nemci

našejaše pomoči. To je seveda Nemčija, pod katere bi Schönererijanci hoteli spraviti Avstrijo kakor kako provincijo ali največ kakor kraljestvo Bavarske.

Malo drugače je grezil nemški nacionalcec dr. Steinwender. V parlamentu je sedaj mir, je rekel on, ali naj se ne vara nikdo! Ta mir more trajati kakih 15 dni, to je, dokler ne bodo videli Nemci, hoče-li grof Thun odstraniti jezikovne naredbe za Češko? Ako ne stori tega, potem ne pride ni do dovoljenja za novačenje, ni do pogodbe z Ogerako, do ničesar.

Oglasili so se tudi Italijani. V njih imenu je postal tirolski poslanec baron Malfatti kratko izjavo. Ako vlada ne izpolni njihovih zahtev, prestopiti hečejo Italijani v opozicijo. No, najbrže preteče še mnogo vede po Denavi, predne Italijani store kaj takega. Oni sami vedo najbolje, kaj bi bili brez vlade.

V imenu Slovencev, Hrvatov in Malorusov poda dr. Šušteršič ukupne izjave v nadaljnji razpravi.

V včerašnji seji so se izvolili kvotna deputacija in člani v delegaciji. Od hrvatsko-slovenske skupine je bil lani dr. Laginja izvoljen v kvotno deputacijo. Ker mu pa ne dopuščajo ebila opravila, da bi se dal tudi letos veliti v te deputacijo, izvoljen je bil meste njega posl. P o v š e.

O volitvi v delegacije za Češko se je dosegel kompromis med Čehi in Nemci.

Značilna prememba se je goila letos v Tirolski. Doslej sta bila voljena iz te dežele v delegacijo po jeden klerikalni Nemec in jeden klerikalni Italijan. Letos pa so se liberalni in klerikalni Italijani združili z liberalnimi Nemci in so izvolili jednega nemškega liberalca in jednega italijanskega duhovnika.

Primorje bode zastopano le po Italijanih: jednem iz Goriške, jednem iz Trsta in jednem iz Istre. Za Istre ni izvoljen nikdo drugi, nego isti Bartoli, ki se ne sramuje sedeti v parlamentu po taki izvolitvi in vnaprejemlje še volitev v delegacije! No, koristi ne bode od njega in ne škode, ker se ga sploh smatra nesposobnim.

Posl. Spinčić in tovariši so stavili v večerni seji ed minolega četrtka dve interpelaciji. Jedne radi občinskih volitev v Oprtlju, v kateri je rečeno, da smo v Istri še vedno v starem kurzu, drugo radi postopanja okrajnega glavarstva na Veloskem.

Večerna seja minolega četrtka je bila zanimiva zato, ker je prišlo do male praske med Wolfom in ostalimi Nemci. Wolf je namreč napal poslednje, ker se sklenili kompromis z Čehi za volitve v delegacije. Očital jim je, da so hoteli napraviti vladi uslugo. Posl. Kaiser in Pergelt sta reagovala proti očitanju Wolfa, a poslednji ju je apostrofiral amagevito, da narod nemški že pekaže, da ni zadovoljen s tem kompromisom, ker je „sramoten“. Konečno je napravil posl. Mayreder slobno opazko, da Wolf ne bi kričal, ako bi bili izvolili v delegacijo — njega, Wolfa.

Tako so se zbadali nemški bratje, kar pa jih gotovo ne bode ovirale, da ne bi se našli o prvi priliki v ukupnem — sovražtvu do Slovanov.

„Strah pred irredentizmom“. Tako je naslovljen članek v listu „Sera“ od minole sobote. Alfa in omega vseh izvajanj je, da ta strah je neopravičen vseskezi. V podlage tem izvajanjem pa služi člankarja sklep italijanskega kluba, da isti eventualno preide v opozicijo proti sedanji vladi.

Ta članek je vzbudil med našimi ljudmi nekoliko pozornosti. To pa radi dveh dejstev, o katerih ima bi človek misliti, da si stojita dijametralno nasproti. V prvo zato, ker se „Mattina“ in „Seri“ še vedno pripisujejo neke zveze z ljudmi, ki morajo čutiti avstrijsko, a v drugo, ker je rečeni članek v „Seri“ pobarvan z najbolj kričečo barvo iz tevarne ultra-italijanstva in strupene nasproten nam Slovencev. Ti dejstvi sti dali poveda za ngibanja o provenijenci rečenega članka.

Zato je dolžnost tudi nam, da spragoverimo nekoliko o „Serinem“ članku.

Rekli smo, da izvaja člankar na podlagi sklepa italijanskega kluba, da preide eventualno v opozicijo proti sedanji vladi. Govori pa nekako zagrižene gostobesednostjo in prihaja do dvojnega sklepa: da taka opozicija bi bila opravičena po-

polnoma z ozirom na krivice, ki se gode Italijanom, in da irredentizma na Primorskem — ni!

Rekli, da dosedanje vedenje Italijanov v državnem zboru je bilo slično popolnemu pokorjenju in resignaciji, navaja dunajski člankar laškega lista raznih dejstev in dogodkov, ki naj bi dokazali, da tudi tedaj, ko se drugi — in ne sedanji — poslanci zastopali Trst v zbornici poslancev, Italijanci niso dosegali prav ničesar, Slovenci pa vse!! In potem vprašuje: ako menijo, da morajo zadovoljiti Slovence, zakaj naj bi ne ugodili v jednaki meri zakonitim zahtevam Italijanov? Z obljubami sicer niso štedile avstrijske vlade, ali kake male so Italijani dobili v resnici! Zato je italijanski klub moral misliti na to, da spremeni svojo taktiko pasivne resignacije. In potem navaja člankar razne želje Italijanov: drugo železniško zvezo, imenovanje knezonadškofa v Gorici, premeščenje deželne zbornice istrskega iz Poreča v Pulj, gradnje železnice do Kanfanara itd. Vse to naj bi bile v dokaz, da vlada prezira zakonite zahteve Italijanov!! No, ogledimo si malo to zakonitost!

a.) Železniško vprašanje tržaško ni nikaka zakonita želja Italijanov, kakor ni to zgolj slovanško ali nemško vprašanje, ampak je — avstrijsko. Postopanje vlade ob tem vprašanju semora soditi in more obsejati s stališča trgovskih in gospodarskih keristi celokupne države, nikdar pa z — italijanskega stališča. To je smešno, absurdno.

b.) Goriška nadškofija je slovenska po svoji večini. Za te nadškofijo je imenovan vladika Ne-italijan. S tem so baje tudi žaljene zakonite zahteve Italijanov. Mar bi pa bile te zakonite, ako bi bil imenovan mož — kakor so zahtevali Italijani — ki ne bi bil znal jezika večine prebivalstva? Potem še le bi se bile gasile res zakonite zahteve.

c.) Premješčenje deželne zbornice istrskega. Tudi s tem da so se žalile zakonite zahteve Italijanov! Da odgevorimo najprimerneje na to drzo-vitost, morame se vprašati: kako je prišlo do premeščenja? Tu govore notoriška dejstva. Do premeščenja je prišlo, ker je v Poreču nezakonitost praznovala prave orgije; ker se je v Poreču gasil parlamentarizem, ker se je gasila ustava, ker so se poslanci manjšine in hkratu zastopniki večine prebivalstva ovirali celo v njih osebni svobodi, ker se je tem poslancem jemala mežnost do sodelovanja na zakonodaji, torej izvrševanja mandata, ker bi vlada bila sločinka, ako bi ne stori ničesar proti takim nezakonitostim, in ker se je nadejala slednjč, da v Pulju ne bode možne take orgije. Ako pa se je varala v tej svoji nadi, na tem pa ni kriva ona, ampak so krivi oni, katerih „zakonite“ zahteve brani ravnokar člankar „Sera“. Ta bi bila vendar lepa: ker je vlada želela preprečiti take gusane orgije, žalila je „zakonite“ zahteve Italijanov. Za božje veljo, ali ne sluti člankar, kako grozno je kompromitoval svoje varvanec in njih „zakonitost“. Čudna „zakonitost“ to, ki se ne more hraniti drugače, nego — nezakonitimi čini!

d.) Tadi glede gradnje železnice do Kanfanara, da vladajni držala dane besede. Gospodje Italijani naj kar molče, kajti gospodje Italijani so tako lahkomisljeno postopali ob tem vprašanju, tako nevarne za koristi siromašne pekrajine in tako samevoljne, da je pač najbolje za nje same, da se ne govori o tem. V svojih izvajanjih vsikdar temeljiti in vestni dr. Laginja jim je nedavno v deželnem zboru pokazal zrcalo njih delovanja in Bog je naša priča, da podoba v tem zrcalu je bila prav grda in odurna.

Taka so torej tista „dejstva“, ki jih navaja „Sera“ v opravičenje slabe volje gospodov Italijanov. Te je res uprav frivolna igra s — privilegiji, ki jih vživa italijanske pleme v Avstriji na škodo drugih!! Te se pravi — da povemo prav pe domače — Boga tepati po glavi. Italijani imajo — in to treba povdarjati, da le zbok grehov dosedanjih vlad — v rokah vso javao upravo, imajo svojega šelstva v obilici, v javnem življenju so prišli do toliko moči, da imajo v parlamentu 2/3 zastopnikov teh po veliki večini slovanških pokrajin, da slovanška večina teh pokrajin nima nijednega zastopnika v delegaciji, in imajo, česar nima niti 5 milijoni, visoke kulturni, za državo dragoceni nared češki — notranji deželni jezik

Dalje v priligi.

na sediščih!! In v očigled takim dejstvom si upa trditi danjški člankar, da Italijani nimajo ničesar, Slovani pa vse, oni Slovani, ki nimajo niti potrebnega ljudskega šolstva, ki nimajo niti jedne srednje šole, ki si v Trstu po 13 ali 14 letnem beračenju ne morejo priboriti jedne same borne ljudske šole za tisoče prebivalcev, in katerih jezika nečejo poznati avtonomne oblasti. In državne po večini tudi ne!

V taka zavijanja treba pač skrajne brezobraznosti, one brezobraznosti, ki more o belem dnevu in brez srama biti v obraz svetli resnici sami!

Opozicija Italijanov bi bila torej — tako meni člankar „Sere“ — opravičena popolnoma. Ali nekaj drži še nazaj Italijane. Ne treba praviti namreč, kaj da pomenja v Avstriji sedaj opozicija. To bi značilo, da se se Italijani pridružili Wolfu in Schönererju. A valed tega bi se jim utegnil očitati — *irredentizem*. In ta irredentizem da je rudeča zastava Slovencev, ta je njih talisman. To zastavo razvijajo Slovenci vsikdar, kadar bi Italijani hoteli kaj doseči. S tem dosežajo Slovenci, da se jim *spolnjuje vsaka tudi najmanjša želja*. Poslušajmo se uradi in šole. In ta irredentizem je le *fantazija Slovencev*. Irredentizma ni v italijanskih pokrajinah! Vendar se postopa z Italijani, kakor da so tajci in sovražniki države, da si se v resnici zvesti podaniki monarhije avstro-ogerske in željo, ki vlada te monarhije.

Ali ste ga čuli, kaj pravite k temu?! Ta mož ima železno čelo! Kaj takega pisati malo dni potem — o dogodkih iz minulih časov niti nečemo govoriti —, ko se v deželni zbor tržaškem — „pozabili“ na cesarjev jubilej, ko so v deželni zboru istrekom namenoma kričali tako, da niti ni bilo čuti dotične prijave predsednika o proslavi jubileja cesarjevega, ko se je deželni zbor tržaški previdno izognil celó običajnemu eviva na cesarja, ker se je v istem hipu slavil neki drugi jubilej — v Italiji, ko so povodom tega poslednjega jubileja na ulicah in po gledališčih prirejali ovacije in demonstracije prav prav — čudno pravi, veliko čudneje, nego se je dalo posneti iz listov in katerih niti ni možno opisati natančno, ker bi utegnil uložiti svoj veto gospod — državnik. Tako nam je zatrdil človek, ki je bil sam v gledališču.

V očigled takim dejstvom je lahko pogoditi, koliko je vredno zatrdilo v „Seri“, da v naših pokrajinah ni irredente. Ali da se razumemo! Tudi mi ne krivimo vseh Italijanov irredentovskega mišljenja. Beg ne daj! Ali stvari so tako jasne in na dlani, da mora biti jasno vsakemur, da onemu, ki toli drzno trdi, da ni irredentizma, mora biti veliko, veliko ležeče na tem, da bi se še dalje prikrivala resnica, kakor se je prikrivala do sedaj! Gvorili smo!

Garda raste! Garda Schönererjeva v parlamentu se je pomnožila za jedno glavo več. Volilna skupina Falkenau-Grasslitz je izvolila v četrti Schönererjevski uradnik Hoferja v državni zbor. Garda Schönererjeva šteje sedaj 6 glav. Hofer je bil že mesec dni v preiskavi radi veleizdaje. Boljega spričevala usposobljenosti ne treba za vstop v gardo Schönererjevo. Vsepeh te volitve je menda še bolj ujasniti gosp. Wolfa, da je v večerni seji minulega četrtka tem zmago-svestnoje pozival na korajžo nemške naprednjake in nemško ljudsko stranko, češ: da vidimo, za kom stoje Nemci na Črskem!! Mož utegna imeti prav. Nemški prvaki so hoteli po vsej sili prijeti Čeha za grlo in med tem „plemenitim“ prizadevanjem sta Schönerer in Wolf njim samim temeljito zvezale roke in noge.

Zopet nov kandidat za Kreto. Turčija je baje predložila velevlastim svojega novega kandidata za gubernija Krete in sicer pašo Aleksandra Karatheodori. Ta kandidatura najbrže ne bo imela nikakih šans.

Vznemirljivi glasovi. Londovski „Daily Telegraph“ ima poročilo iz Petrograda, da se v kratkem skliče moštvo prvega razreda reserve in da je rusko vojno ministerstvo določilo nadaljnjih 30 milijonov rubljev za oborožjenje mornarice.

Ker se boji Turčija ustaje v okraju Kosovo, je pomnožila tamošnjo svojo vojsko za 18 tisoč mož. Tudi v Solunu in Ueskuebu je pomnožila vo-

jastvo. Pri tvrdki Krupp je Turčija naročila mnogo vojnih priprav.

Potrjuje se vest, da je Bulgarija sklicala mnogo vojaštva ob južni meji.

Kitajska je terej privolila v vse zahteve Rusije. Tako se glase zadnja poročila. Kitajska je odstopila Rusiji Port'Artur za dobo 25 let za uporabo kakor vojno pristanišče; tudi jej je odstopila Talien-Wan. Rusija bode smela graditi železnico Etana-Talien-Wan-Port'Artur pod istimi pogoji kakor za železnico čez Mandžurijo. Ni treba poudarjati posebej, da se Angležka hudo jezi radi teh koncesij Rusiji ter da napada Kitajsko vlado.

Različne vesti.

Vohuni! Težkim srcem sicer, ali vendar nas ignorira laško časopisje. To je, oni pozirajo vse, kar jim r.čemo v novinah, samo da nam ne odgovarjajo, ker bi drugače izvedeli v Italiji, da je tudi nas tu! Nalogo pa, ki bijo morali vršiti naši Lahoni, prevzeli so meste njih naši novopečeni socialisti! Prvi in do sedaj zadnji demokratični list „Rdeči prapor“ zaganja se v dveh člankih v našo „Edinost“, kjer predbaciva iste „špijonaže“!! Sklicuje se namreč na notico „Edinosti“, kjer je konstatovala ista, da se deželni oziroma mestni zbor tržaški ni spomnil na cesarjevo 50.letnico. S tem da je zakrivila — špijonažo!! Prvo naj nam ne očitajo sedrugi špijonaže, ker bode bolje, da pometejo poprej pred svojimi pragom, kjer je več smeti, nego pred našim. Mi jih vprašamo same, kje je več špijonaže in zadnjih volitev? Kde je zaznamoval vozove na vseh in kdo denuncira sedaj „Edinost“? Druge jim pa povemo, da časniki karju je dolžnost, da opozarja na važne dogodke. On mero objavljati take stvari, ki nise znane širši masi ljudstva. Javnemu glasilu je dolžnost, da po svoji moči koristi vsajemu programu v bistrenje pojmov. Mi smo konstatovali notoriško istino; ako smo torej vohuni radi tega, potem ste vohuni tudi vi in vsi vaši dopisniki. Sicer bi ne bilo niti prav, ako bi kdo hotel meriti z istim vatlom nas in vas. Vi nimate narodnosti, vera vam je privatna stvar, a domovina vam je — ves svet. Za nas je to povsem drugače. Mi priznajemo in zahtevamo za vse človečanstvo enake pravice, ter spoštujemo vse narode, a slovenski narod ljubimo! Mi smo dobri državljani, mi iščemo svoje sreče in svoje bodočnosti v tej državi in zato nam ni vse edno, kako da postopajo naši mestni očetje sedaj, ob predatoječem dinastičnem slavu v tej državi. Dolžnost naša je, da poučujemo narod svoj o vsem potrebnem, a dolžnost naša je tudi, da opozarjamo više fak-terije na neoljalno postopanje onih, ki nam odre-kajo sleherno pravo, ki nam ne dajo niti dihati, in katere zagovarjate vi, brezdomovinci. „Špijonaže“ si obdržite le za se, ker je potrebujete ste-krat bolj nego mi. Omenimo naj tu še nekega pisma došlega nam iz delavske roke. Delavec nas vpraša, zakaj naši trije socijalno-demokratični listi ne pišejo nič o primorskih razmerah?

Mi odgovarjamo na kratko: ker ne poznajo teh naših razmer in jih tudi nočejo poznati. In tako jih vidimo, kako ti ljudje, ki kriče o „pravi-ci“, o „svobodi“, o „ubogem ljudstvu“, o „jed-nakosti vseh ljudi“ itd. itd., kolikor je že tak la-pih — fraz, nimajo ni jedne grajajoče besede za vsa grda politična in narodna nasilstva, ki se gode tu na Primorskem našem življu. Je že rez, kakor je rekel nekega dne neki gospod: „ljudstvo“ je suvereno, volja „ljudstva“ je vrhno povelje, borba za prava tega „ljudstva“ je glavna dolžnost iz-vestnim voditeljem socijalne demokracije, toda le dotlej, dokler se to ljudstvo slepo pekorí avtokra-tiški samovolji istih voditeljev. In gospod, ki nam je rekel te besede, je bil — čujte gospodje pod „Rdečim praporom!“ — do nedavno v vaših vr-stah in vas pozna temeljito.

Bog daj norcem pamet! Tako sem vskliknil, ko sem minoli petek čital zloglasni „Indipendente“. Dopisnik om. lista toži mestne starešine tržaške, da se isti ne poslužujejo krajevnih imen, katere je iznajšala (!) družba „Alpina delle Giulie“. V zadnji seji mestnega sveta so razpravljali o vodi Reki in „Indipendente“ se huduje, da so to vodo vsi imenovali le „Reka“ in ne „Tinovo soprano“!! Celo ingeneur Geiringer, ki je bil svoj čas pred-sednik om. lahonskega društva, da se je poslu-

ževal le imena: Reka!! (To je pa res grozno!) Isti dopis pravi dalje, da niti „Matavun“ (vas blizo om. Reke) ni slovenska beseda, nego Slovenci se jo le pekvarili, kakor delajo običajno. Pravo ime bi bilo: Ti-ma-vum!! Ker se v resnici ne da več resno govoriti s temi norci, naj priložim pa še jaz nekaj! Moj namen bi bil namreč ta, da naj se ves Kras imenuje — Te-mun?! Tako bode vstre-ženo — vsem! Konstatirati pa moram, da „In-dipendente“ sam daje prav onim od — „Reke“, ker pravi, da so imena že preveč vkorenjena in jih ni mogoče menjati kar čez noč! Na zadnje pa pristavlja, da že pojde — toda počasi!!

Ali se jim ne vrti nekaj tem gospodom tam notri za laškim čelom?! Reka.

Nehajmo že enkrat! Pišeje nam: Te dni mi je pisal prijatelj-narodnjak dopisnico, ali prav za prav „Cartolina di corrispondenza“, s katero me je vabil na neko važno naredno dele. Bog ti plačaj, prijatelj, da se trudiš za narod, a oprosti, da ti posvetim tu par vrstic, ki pa niso namenjene le Tebi, nego vsem Slovincem spleh. Dopisnica sama na sebi bi bila malenkost, naj bode že taka ali taka; toda doslednost terja od nas, da se ne pregrešamo niti v takih malenkostih.

Malone vsaki dan imam priliko videti, kako Slovenci odpošiljajo in dopošiljajo „correspondence“, mesto dopisnice, „Lettere di porto“ in tako dalje!!

Se li ne spominjate, kaj je porečal poštni urad — pri javnem vrtu? Čitali smo, da je tam jeden sam Slovenec, ki kupuje slov. tiskovine, kar nas uči, da moramo zahtevati le nemške slo-venskih tiskovin, ne pa takih, ki so hkratu v dveh nam tujih jezikih! Da ni lahto debiti gori omen-jenih tiskovin, to priznajem, a povdariti meram tudi, akoravno se ne hvalim vad, da izvzemši glavne pošto, ni bilo dobiti nikjer takih tiskovin, dokler nisem jaz napel vse žile! Zahtevajte in vam bodo morali dati!

P. S. Slovenske tiskovine se predajajo pri Počkaju v ulici Ghega, pri Lavrenčiču na trgu pred vel. vojašnico, v tobakarni pri Chlozzi pri Gregu na stari mitnici in pri Renčiju v ulici S. Marco št. 15.

Čudno. Neki oivetniški uradnik je prinesel na ces. kralj. pošto (v Tergesteju) dve priporočeni pismi. Jedno je bilo naslovljeno v Postojno drugo v Barkovlje.

Tam poslujoča poštna odpraviteljica pa ni vedela ni za jeden ni za drugi kraj, ampak ga je vprašala v laščini, kje so ti kraji? Hudomušni odvetniški uradnik ji je rekel, da je Postojna v Kalabriji, Barkovlje pa v centralni Afriki. Poštna odpravi-teljica je res verovala, da je tamu take.

Ko je pisar videl to, da si s tem nič ne po-maga, pojasnil ji je v nemškem jeziku, kje sta imenovana kraja.

Kaj, ali nise to divne razmere?! Nadaljni komentar, naj si pa napravi ali misli čitatelj sam!

„Tržaško podporno in bralno“ društvo“. Ve-selica, ki jo je priredilo to društvo dne 19. t. m. v svojih prostorih, se je obnesla jako dobro. Igra „Sv. Nežika“, katere snov je vzeta iz dobe prvih kristijanov, predstavlja nam tedanje preganjanje in je prav primerna za postne čase. Društveni di-letantje — dasi še mlade moči — se izvajali svoje uloge jako dobro! Med temi se je posebno odlikovala „Nežika“ (13letna deklica Dragica To-mazičeva) in „Fabiola“ (Zoržut Režika). Oddelek pevskega društva „Kolo“ (pod vodstvom gosp. Zaharije) je poveličaval veselico svojim ubranim petjem ter je pripomogel do pravega duševnega užitka, za kar mu bodi tu izrečena preserčna zahvala.

Splošna želja je, da naj se ta igra ponovi na „belo nedeljo“. Veselični odsek je sklenil, da ugodi tej želji in da se ob enem odprejo tudi plesne veje, kajti bolje je, da se mladina zabava pod nadzorstvom v društvenih prostorih, nego da se nenadzorovana zgublja po mestu.

Ko vse tekmuje, kako bi najlepše proslavilo petdesetletnico našega vladarja, ki pa želi, da se njegov jubilej praznuje z dobrodelnimi čini, nadel si je veselčni odsek tega društva nalogo, da pri-rejanjem veselice nabere neko svoto, katero posveti potem v kak dobrodelen namen. Z ozirom na ta dobrodelni namen opozarja se slavno občinstvo na namerovano veselico ter se že sedaj uljudno vabi na mnogobrojno udeležbo.

Vspored veselice se objavi svoječasnó. (Mi opozarjamo slavni veselčni odsek na to, da je odbor pol. društva „Edinost“, sporazumno z večimi rodoljubi — kar je že bilo objavljeno tudi v listu „Edinost“ — že določil soglasno dotični dobrodelni namen. Mi se nadajamo, da se bodo slovenska društva po okolici in v mestu rada pokorila sklepom pol. društva „Edinost“ v tem pogledu. Če kedar, moramo tržaški Sloveni ravno sedaj nastopiti zložno in kompaktno. Če bi hotel nabirati vsak v svoj namen, ne bi bilo prida nikjer. Op. ured. „Edinosti“.)

Grožen požar je nastal v Reki v četrtek zvečer. Unel se je železnični magacin št. 20. Prizor je bil grožen. Gori že dva dni, pa še ni ugašen ogenj. Kar je bilo v tem skladišču, je vse pogorelo, ničesar ni bilo mogoče rešiti. Dobro je, da se ogenj ni razširil na druga skladišča. Škoda znaša okoli 1 milijon goldinarjev. Blago je bilo vse zavarovano. Sodi se, da je tresčilo v skladišče in da je tako navstal ogenj.

S Pomjanščine nam pišejo: Gospod urednik, danes pa nam že morate dovoliti, da povemo dve tri za smeh. — Izvedeli smo, da je naš vsemožni občinski upravitelj Gonjač, pardon: Gugnaz! obljubil gospodu Bartolichu, temu svojemu dobremu prijatelju — dosedanjemu, da pojde letos on, Bartolich, na nabor v Koper kakor zastopnik občine. Ali zadnji dan se je premislil gosp. Gugnaz in je odklonil željo svojega kompareta, češ: ako ne bi šel sam, mislil bi deželni odbor, da jaz, Gugnaz, nisem več za nič. Sedaj mi devoljuje vse, potem ne bi dovolil več, in potem bi mislili tudi ljudje, da nisem za nič in — ne bi me volili več!

Ali gosp. Bartolich je bil menda slabe volje tega dne. Ne le, da ni hotel umeti te argumentacije svojega kompareta, ampak je še pristavil pikro: Kaj vam pomaga to, da vam „junta“ še vedno dovoljuje vse, ko pa ljudje niso več taki — norci, kakor so bili nekda!

Priznati treba, da gosp. Bartolich se nikoli ni govoril tako pametno, kakor sedaj. Tistikrat so bili res zlati časi za razne — gonjače, ko so bili ljudje večji tepci, nego so dandanes.

Fama pa ne ve povedati, kakov obraz je napravil g. Gugnaz na te zlobno opazko kompareta Bartolicha.

Znani koperski Pio Gambini je kupil na kantu posestvo Ivana Benčiča v Pomjanu, upravo pa je izročil — pripadniku slovenske stranke, bivšemu občinskemu svetovalcu Ivanu Veškovo. To bi kazalo, da tudi laška gospoda — kadar gre za njihovo korist — vedo dobro, kje so ljudje pošteniji! Te je srdilo seveda podrepnike italijanske stranke.

Ko so bili nekega dne pri Gambiniju v Koprurečeni Ivan Veškovo in par rečenih podrepnic v stvarih omenjenega posestva, kazali so poslednji svoje nevoljo na tem, da morajo imeti posla z Ivanom Veškovo. Neki poznani agitator laške stranke je hotel imeti v zakup kos gori omenjenega zemljišča, kupljenega po Gambiniju, a poslednji mu je odgovoril: „Tebi ne dam, ker ne plačaš in še nikoli nisi plačal ničesar! Ivan Veškovo pa je poštenjak, čeprav je „Hrvat“. Zapomnimo si to spridevale laškega prvaka o naših in onih!

Sedaj zopet jedno za smeh! Prevzemši eskrovovanje večkrat omenjenega posestva je zalteval Ivan Veškovo od Gambinija, da se volilni glas tega posestva odda za slovensko stranko. A Gambini je odgovoril: Vi glasujete, kakor vam drago, mi pa moramo držati skupaj svoje — osle!! Gosp. Gambini mora že videti, kake vrste bitja ima italijanska stranka na Pomjanščini!

Samomor. Neka gospa je našla včeraj na tleh človeka, ležečega ob vnožju nekega spomenika na pokopališču. Hotela ga je vzdigniti, ker je mislila, da mu je slabo, ali komaj se je dotaknila njegovih rok, je čutila takoj, da so ista ledeno mrzla. Hitro je o tem obvestila nadzornika pokopališča, kateri je potem to hitro javil pol. inšpektoratu. Na lica mesta sta prišla takoj zdravnik z zdravniške postaje in pol. inšpektor. Zdravnik je konstatiral, da je že najmanj 24 ur temu, kar je bil izreden samomor. Blizu njegovega trupla je bil najden kozarec, iz katerega je še vedno prihajal duh po žvepleni kislini, iz katerega je pil pokojnik. Pokojnik je imel pri sebi jeden nožič, pipo, 1 gld. 35 kr. denarja in potni list. Iz tega je bilo razvideti, da se zove Srebot Ivan, in da

je mizar iz Razdrtega. Bilo mu je 76 let. Pokojnik ima dva sina. Iz pisma, katerega je imel tudi pri sebi, izhaja, da si je končal življenje radi družinskih razmer.

Kurjač v nevarnosti, da se zaduši. Kurjač parnika „Arsa“, Nikolaj Benedetti, dobil je nalog, da ostrže dimnik parnika. Zlezel je torej v dimnik. Drugi kurjač, ki ni vedel nič o tem, je paznetel v stroju ogenj. Že je bil Benedetti v veliki nevarnosti, da se uduši vsled dima, ko so začeli nekateri njegovo kričanje ter so naglo zaprli pot dimu v dimnik in pogasili ogenj. Že vsega propadenega in tudi ranjenega so izlekli potem Benedettija iz dimnika ter so ga odnesli v bolnišnico.

Velike nesreče. V veliki sobani v II. nadstropju stanovanja g. Paximadija v ulici S. Giovanni št. 14. se se igrali v sredo popoldne otroci. Kaker varuhinja je bila žajimi 26letna Domenika Franco iz Vidma, ter je držala na oknu še le 16 mesečno Ines Paximadi. Ko je hotela ob enem ustreči še drugima dvema otrokoma, zdrnilo je je 16mesečno dete skozi okno in je padlo na tla. Komaj je bilo prenešeno dete na zdravniško postajo in od tu v bolnišnico, že je zdihnilo svoje nedolžno dušico. Ko se je mati vračala domov ni vedela ničesar o grozni nesreči. Zapazivša veliko množico ljudi pred hišo svojega stanovanja, je vprašala začudena, kaj se je zgodilo! In ko je doznala grozno novico, padla je nesrečna mati v omedlevico in se je zgrudila na tla. Navzoči so jo prenesli v postelj. Kakor mati istotako hude potrt je tudi oče. Služkinjo Franko je policija odvedla v zapr.

Druga slična nesreča se je pripetila isti dan zjutraj v ulici Rivo št. 4. Mati F. Kocjančič je pustila svoje 2 in pol letno hčerko Rezo samo v kuhinji svojega stanovanja v drugem nadstropju ter se je podala za hip v prvo nadstropje. V tem času je pristavil otrok stelico k ognjišču, stopil nanje in pridejal ognu nekaj lesenih trsk, katere so se unele. Plamen je dosegel obleko otroka, a nesrečni otrok je bil hipoma ves v plamenu. Na vpitje otroka je mati prihitela takoj in je revica v obupu naglo ovila otroka, da se je ugasnil ogenj. Putem je hitela z otrokom v bolnišnico. Zdravniška pomoč ni hasnila več, kajti otrok je umrl že z večer ob 9. uri v hudih bolečinah. Biti žalost tare sedaj mater. Tudi mati sama se je precej opekla po rokah. Policija je poizvedela in si zabeležila natančno vse.

Umrli v hudih bolečinah 4letni Matej Puhek, ki je padel v torek z drugega nastropja v ulici Fabio Severo št. 16.

Občni shod kolesarjev se je vršil dne 25. t. m. na Dunaju. Navzočih je bilo nad 2000 kolesarjev. Shod je vspejel več resolucij med temi tudi te le: železnice naj jamčijo za škodo kolesa prevažanju; ceste naj se vzdržujejo boljše. Shod se je izrekel tudi zoper takse, uvedene za kolesarje. Izrekla se je tudi želja, naj se določi za vso državo enak splošen red za kolesarje. Shod je pozdravil podžupan dunajski. Državni poslanec Heger je obljubil, da se zauzame za vsprejete resolucije.

Tatvine. Med onimi, ki so stali pred hišo v ulici S. Giovanni takrat, ko je padlo dete Paximadi z okna, je bila neka gospa, kateri je nekdo ob tej priliki ukradel mošnjček, v katerem je bilo več goldinarjev. O tatu ni sledu.

Redarji so aretirali Frana M., ker sumijo, da je malo prej ukradel srebrno uro Josipu Pečarju iz Lonjerja št. 109.

Najnovejše vesti.

Madrid 26. Poročilo Španske pravi, da je eksplozija na ameriški ladiji „Maine“ pripisati notranjemu vzroku.

Washington 26. Poročilo ameriške komisije pravi, da je eksplozija na ladiji „Maine“ došla od zunaj, ne določa pa, komu je pripisati odgovornost in ne pravi ničesar o značaju eksplozije. Po pričah pa da je dokazano, da je eksplozijo povzročila podmorska mina.

Svoji k svojim!

Slovenke! V ulici Stadion 20 je pekarija-prodajalnica, katera ima na prodaj vsako uro od 5. zjutraj do 10. zvečer sveži kruh po navadni ceni. Razprodajalcem, krčmarjem, gostilničarjem in odjemalcem na debelo postreže se točno z odbitkom. Blago se donesa tudi na dom! Drži vsakovrstne moke za domačo in fino pecivo, paštete, priatno-domače maslo, kranjske klobase, ciper, marsala, malaga in tamarindovec na drobno in debelo. Sprejema v peko, kar kdo želi! Priporočila se osobito slovenskim materam za pogosto obiskovanje, udani

Jakob Perharo, lastnik.

FRAN WILHELMOV odvajajoči čaj

od
FRANA WILHELM
lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnje Avstrijsko).

dobiva se v vseh lekarnah po 1 gld. av.
velj. paket.

Spiritus sinapis compositus ALGOFON

Jedine sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd.
Steklenica z navodilom stane le 20 nč.
ter se dobiva jedino le v lekarni
PRAXMARER (Al du Mori) Piazza grande TRST.
Paziti na ponarejanje

Ženini in cenjene družine,

ki rabijo trdne pohištve in tapetarije, naj ne zamudijo obiskati zaloge

Viljelma Dalla Torre
v ulici Cordaiuoli

(blizu trga S. Giovanni), kjer najdejo dobiček na vsem.
Via Cordaiuoli 2. MOJE PONISTVO DANESE SREČO Via Cordaiuoli 2.

Svoji k svojim!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

Gostilno „All' Appuntamento“
v ulici Geppa št. 10.

Točim izvrstna vina: dalmatinsko in naravno istrsko, črno, kakor tudi belo in vedno frišno pivo.

Skrbel bodem tudi, da vstrežem gostom z okusnimi jedili.

Priporočam se za obilen obisk
udani

Jakob Purkart

A. Cukerin 350krat slajši od sladkorja, kos po 2 nvč.

B. Cukerin 180krat slajši od sladkorja, kos po 1½ nvč.

C. Cukerin v malih pastilkah, kos po 1 nvč.

razpošilja najmanj 100 kosov proti poštenu povzetju.

Jindřich Dojčech

Nusle-Praga.

Trgovcem velik skonto.

302 dukata

7, Red Lion Court, London, E.C.

302 dukata
15 forinuta

Slovenci in Slovenke!

**spominjajte se
o vsaki priliki naše prekoristne družbe
sv. Cirila in Metoda**

Svoji k svojim!

**To Vam bodi geslo v gospo-
darskem življenju!**

Pekarna

na prodaj, združena z sladničarno
v mestu tržaškem. Prodaja jako
dobra. Povprašati v kavarni Mon-
cenisio.

Pravi trpotčev sok je jedino oni,
kateri se pripravljajo v lekarni k Zrin-
jskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski
trg št. 20.

Trpotčev sok nepresekno deluje pri
vseh prehlajenjih sopenih organov, ter
je najbolje sredstvo za prsni katar, ka-
šel, prsni, hripavost in vnetja. Tudi
zastarani kašelj se tam zdravi-
vilo v najkrajšem času da odpraviti;
bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo
in na ta način hitro okrevaajo. — Izmed
mnogih zahval spominjam tukaj samo
eno:

„Velečeni gospod lekarnik!

Poslajte mi še tri steklenice Va-
šega izvrstno delujočega trpotčevega
soka; potrebujem jih za moje po-
znance. Jaz sem od dveh steklenic od-
neseno ga kašlja popolnoma ozdra-
vel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta
zdravilni sok vsem prsniobolnim. S spo-
štovanjem — Rudolf Ausim. Na Du-
naju, 20. marca 1897.“

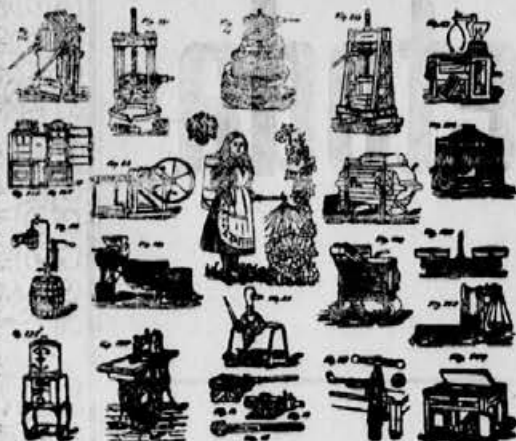
Pazi naj se torej, da je na vsaki ste-
klenici izvrstna znamka t. j. slika bana
Nikole Zrinjskega, kajti samo je oni
pravi trpotčev sok, kateri to varstveno
znamko nosi. — Cena steklenice s točnim
opisom je 75 nč. — Razpošilja se vsaki
dan pošto na vsa mesta in sicer proti
predplačilu (priračunavši 20 nč. za
samotek) ali pa po poštne povzetju.
— Cenik raznovrstnih domačih pre-
skusanih zdravil razpošilja se na
zahtevo zastonj in poštne prosto. Le-
karna k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Za-
greb, Zrinjskega trg št. 20.

NAZNANILO.

Spodaj podpisani raznašalec lista „Edinost“
ki je zajedno URAR, priporoča se toplo p. n. ob-
cinstvu za popraviljanje vsakovrstnih ur. Udani
Friderik Colja, vratar hiše št. 8 via Solitario

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III Erdbergstr. št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slo-
vensko-hrvatskem jeziku z več kakor 300
slikami o vseh vrstah aparatov za stroje,
potrebni predmetih za kmetijstvo, vinarstvo,
za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.
Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegirani lastnik.

Dunaj, III Erdbergstr. št. 12.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi,
priporočeno za reumatizme, bolečine blagode masle,
dobiva se po 40 nč, 70 nč, in 1 gld. po vseh le-
karnah. Zastava naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah s varstveno znamko
„Richter“ iz Richterjeve lekarne ter vname
previdnostno samo steklenice s to varstveno
znamko kakor originalni izdelki.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

KAROL MARGONI

Trst, Piazza delle Poste št. 1

ZASTOP IN VELIKA ZALOGA KOLES

Meteor, B. S. A. Bambus

in vseh pripadkov za kolesarje.
ZAMENA IN KUPOVANJE VSAKOVRSNIH KOLES.
Oddaja v najem in popraviljanje. Zaloga suhe klobučevine
„Flesible“ za hitro čiščenje kovine, posebno nikiliranih
delov kolesa.

Zastop več tovarn za predmete iz kavečka.
Skropljivice za peronospero „Vermorelli“
Vse po konkurenčnih cenah.

Svetovni patent

vložilnih podplatov iz neoprtljivega platna, asbesta

Nova iznajdba, katere je poklicana ka-
kor rezultat dolgih poskusov in velikega
truda, vzdržati nogo, jeden največjih or-
ganov človeškega telesa vedno zdravo. —
Ne več transpiracij, kurjih oči, kožnih
trdov, ozebkov, žuljev, ne potnih nog, vedno zabranjene
proti mrzlu in mokroti. Po kratki uporabi olajšanje hoje
pri vsakaterem, ki nosi čevlje s dr. Högyes a patento-
vanimi podplati iz asb-sta.

Cena paru 1 gld. 20 nč. ali M. 2.
Pošilja se le proti povzetju ali predplačilu zneska. —
Prospekte, zahvale in pojasnila gratis in franko.

Glavna zaloga v Budapešti. Ogerska tovarna za čevlje
VI. Epersegasse št. 35. — Prekupce se išče.

Motori na par

z nerazpočljivim kotlom

od 1 do 50 konjskih moči, najpreprostejši in najcenejši od bodisi katere-
gakoli drugega sistema, 50%, prihrambe,

Ekonomični mlini „IDEAL“ na roko in na par z nepokvarljivim kamenom,
prepotreben za vsakega posestnika, 40% pri-
hrambe moči, mele v vsaki meri od najfinije do debele moke za žgance, semelje
v 1 uri 450 do 470 kilogramov, ne da bi se moka segrela.

2 Via Molin piccolo 2 Gessi & Paolini — Trst 2 Via Molin piccolo 2

Generalni zastopniki c. kr. priv. tvornice strojev in motorjev na par
C. H. Hoffmeister — Dunaj.

Tiskarna Gutenberg

Aljalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“

13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRITNE IN CONTO-KNJIGE

sistem „Patent Workmann Chicago“

Raztrirni zavod — Knjigovenstvo.

priporoča se za prijazne naročbe se zadržim primernih cen in točne postrežbe.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketvorov v vsakem obsezu, brošur, pla-
katov cenikov, računov, memorandumov, skrožnic, papirja zaliste in zavitekov z napisom
naslovnih listov jedlinih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih. Conto-Corrent-knjig,
Saldi-Centi, Fature Debitoren, Creditorov, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov
Prima-note, odpravnih, menjilnih čase-zapadlih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh po-
možnih knjig, potem raztrirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, avilnega papirja za
kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje skledic iz olinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika
Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Trst, Via delle Acque 5

Aussaatzeit: Ende Februar und
März.
Saatweite: 10 cm. Abstand
der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker,
recht nahrhaft und nicht frisch
gedüngt.

Komisijske zaloge

Mauthnerjevih

slovečih

semen za zelenjad in cvetlice

v zaprtih, oblastveno čuvanih paketih
z letnico „1898“ se sodno upisano

VARSTVENO ZNAMKO „MEDVED“,

nahajajo se skoro pri vseh večjih

avstrijskih kupeih z mešanim blagom.

V vsakem kraju poverjena je komisijska prodaja 80 vrst
semena za zelenjad in cvetlice samo jedni tvrdki.

**Sveža, pristna semena od tvrdke EDMUND
MAUTHNER** (Budapest, Andrássystrasse 23) smatrati
se imajo le one, kjer so originalni paketi zaprti in kakor
kaže, zraven stoječa ilustracija previdjeni se slika medveda
in imenom Mauthner.

Skupaj se pred ponarejanji.